

“לכה דודי” בעקבות בג”ץ 3583/20 פלוני נ’ מדינת ישראל

מבזק הארת פסיקה זה עוסק בפסק דינו של בית המשפט העליון, בערעור שדן בשאלה מי הוא דוד העונה להגדרת בן משפחה, בהתאם לסעיף 351(ה) לחוק העונשין, התשל”ז-1977.

המערער הוא אדם בוגר שפגע מינית בקטינה לאחר סיום נישואיו לדודתה. במשפטו בבית המשפט המחוזי בבאר-שבע, נדון בין היתר סעיף 351(ה) לחוק העונשין העוסק בעבירות מין במשפחה ובידי אחראי על חסר ישע. בפסק הדין בערכאה הראשונה נקבע כי הגם שעל פניו סעיף זה קובע רשימה סגורה של קרובי הקורבן שניתן לראותם כ”בני משפחה”, הרי שפרשנותן של מילים אלו נתונה לבית המשפט ותלויה בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, אשר שופכות אור על מידת הקרבה שבין העבריין לנפגע העבירה ועל הקשר האישי הקונקרטי שהיה ביניהם. בית המשפט המחוזי פסק, תוך הסתמכות על מהות הקשר בין הפוגע לנפגעת העבירה, ולא על פי סיווגו הרשמי של הקשר. לכן קבע הוא כי המערער – שלא כפר בכך שביצע את העבירות המיוחסות לו – עבר אותן בכושרו ובמעמדו כדודה של הנפגעת, וגזר עליו את העונש בהתאם.

בערעור שהגיש לבית המשפט העליון טען המערער כי נוכח גירושו מדודתה אין לראותו כ”דוד”, ולפיכך אין להתייחס אליו כבן משפחתה של הנפגעת במובן הפלילי המחייב בנסיבות אלו ענישה חמורה יותר. לטענתו מעת שהתגרש מדודתה של הנפגעת יש לראות בו אדם זר, ולפיכך יש להפחית את העונש שנגזר עליו.

בית המשפט העליון (בפסק דינו של השופט אלכס שטיין, אליו הצטרפו השופטים יעל וילנר ועוזי פוגלמן) בחר בדרך פרשנות דווקנית של לשון החוק. בפסק הדין נקבע כי אין מקום להרחבת ההגדרה של “בן משפחה” הקבועה בדין בדרך של פרשנות שחורגת מלשונו הרגילה והמקובלת של מילות הסעיף, ולכן אין לראות במערער “בן משפחה” של הקטינה הנפגעת. בפסק הדין צוין כי כאשר אדם מנצל את תמימותו של קטין או את יחסי הקרבה שיש לו עמו, ייחשב הדבר לנסיבה מחמירה לעניין הענישה. אולם, האדם הפוגע לא יורשע בעבירת מין בקטין בן משפחה, אלא בעבירת מין אחרת, פחותה בחומרתה, בהתאם לנסיבות המקרה.

ד”ר עו”ד כרמית-קלר חלמיש ועו”ד הלה נויבך מאירות את פסק הדין.

פסק הדין:

בג”ץ 3583/20 פלוני נ’ מדינת ישראל (אר”ש 9.11.2020)